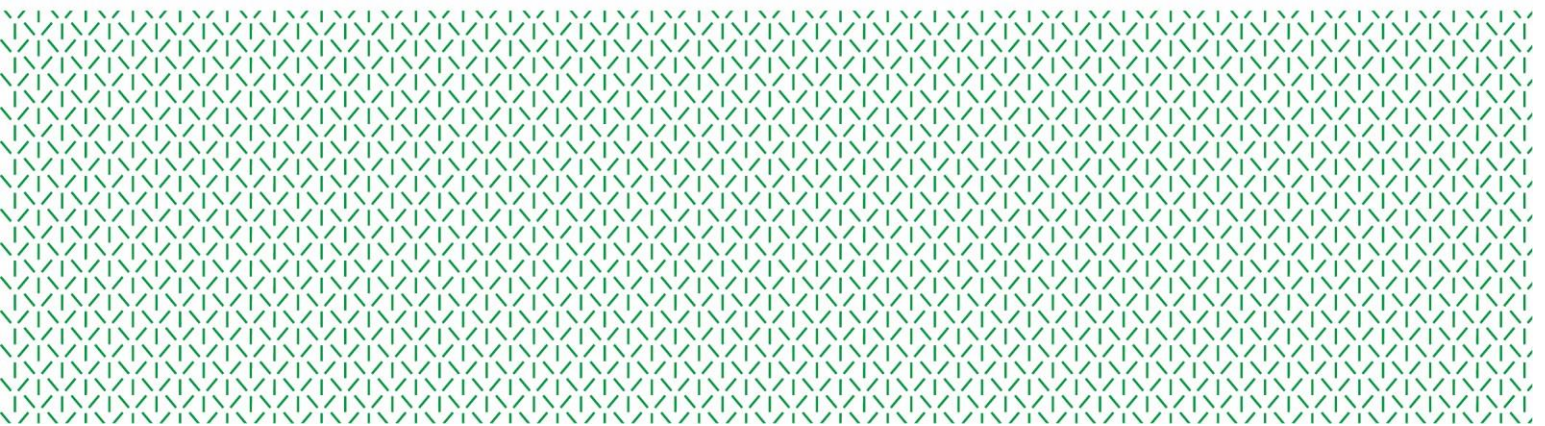

NES
KOMMUNE

STRATEGISK HELSE OG VELFERDSPLAN

2018-2030

Forord

Strategisk helse og velferdsplan 2018-2030 skal være et retningsgivende styringsdokument for å klargjøre og konkretisere utfordringene i Nes kommune de kommende årene. Planen angir valg av overordnede arbeidsstrategier for å sikre gode tjenester til innbyggerne og forsvarlig ressursbruk. Strategier og overordnede mål er utarbeidet med utgangspunkt i innspill fra medarbeidere og innbyggere, statlige styringssignal og føringer for de kommunale tjenestene, samt Nes kommunes egne valg og prioriteringer; Omsorgsplan 2013-2025 og Kommuneplan.

De fem overordnede strategiene/ satsningsområdene peker fremover mot 2030, og skal gi kommunens politikere et strategigrunnlag for de politiske vedtakene som er nødvendig for å innfri lovpålagte forpliktelser overfor kommunens innbyggere i denne perioden. Under hvert strategiområde har vi definert noen overordnede målsetninger, med enkelte viktige momenter for måloppnåelse. I tillegg til å være et overordnet strategisk dokument for politisk styring, vil planen også være førende for kommunalrådet, og de enkelte virksomheter som yter helse- og velferdstjenester, i utarbeidelse av årsplaner. Planens overordnede form, fordrer at strategier og mål operasjonaliseres til mer konkrete tiltak på tvers av virksomheter og kommunalområder.

God forankring, både internt i organisasjonen og politisk, og bred involvering fra innbyggere og brukerrepresentanter har vært viktige verdier i arbeidet med denne planen. Dette har vært krevende og inspirerende på samme tid. Vi håper at de som har bidratt, også vil kjenne seg igjen i det ferdige dokumentet. Konkrete innspill og tiltak som er spilt inn i planprosessen, vil nødvendigvis ikke være en del av det som fremkommer i dette dokumentet. De vil allikevel være en del av det denne planen skal romme de neste årene, og vil bli benyttet fremover i prosessen rundt administrativ omorganisering, ved utarbeidelse av årsplaner og som grunnlag for fagutviklingstiltak.

Ingenting av det utførte arbeidet i denne planprosessen har vært fånyttet, og vi har et solid grunnlag å jobbe ut i fra når planen er vedtatt. Det er når plan skal over i realitet at det virkelige arbeidet starter. I samarbeid med innbyggerne skal vi skape gode og helhetlige tjenester tilpasset fremtidens helse- og velferdsbehov.

Innhold

Forord	1
1 Nes kommune- visjon, verdier og hovedsatsingsområder	4
1.1 <i>Visjon og verdier</i>	4
1.2 <i>Hovedsatsningsområder relevant for denne planen</i>	4
1.3 <i>Gjennomgående tema i alle kommunale planer</i>	4
1.4 <i>Kommunale planer og strategier</i>	5
2 Nasjonale mål og føringer	6
3 Utfordringsbildet	7
4 Mål og strategiske satsingsområder	11
5 Satsingsområder	12
5.1 <i>Ressursmobilisering</i>	12
5.2 <i>Gode brukerreiser</i>	13
5.3 <i>Et godt sted å bo</i>	14
5.4 <i>Rett kompetanse</i>	15
5.5 <i>Kontinuerlig forbedring og innovasjon</i>	16
6 Strategisk modell	17

1 Nes kommune- visjon, verdier og hovedsatsingsområder

Kommuneplanen er Nes kommunes overordnede styringsdokument, og denne legger føringer for all planlegging i kommunen. Formålet med kommuneplanens samfunnsdel er å vise langsiktige mål og strategier for utviklingen av Nes, både som organisasjon og samfunn. Kommunens visjon, verdier og satsningsområder er beskrevet i kommuneplanens samfunnsdel.

1.1 Visjon og verdier

Kommunens visjon, verdier og hovedsatsingsområder utgjør et samlende fundament for alle ledere og medarbeider i det daglige arbeidet for å ivareta kommunes oppgaver. Nes kommunes visjon «**Det gode liv der elvene møtes**» uttrykker et felles ønske om god livskvalitet for kommunens innbyggere og peker på elvemøtets unike betydning som landemerke og kilde til inspirasjon.

Nes kommunes tre verdier **Nærhet, Engasjement og Synlighet (NES)** uttrykker både en felles grunnleggende plattform å bygge lokalsamfunnet på inn i framtida, og på hvordan kommunen skal arbeide og lede mot visjonen.

Verdiene skal kjennetegne kommunens organisasjon og væremåte. De handler i stor grad om hvordan vi skal opptre, hva vi skal gjøre, hvordan vi skal samhandle og hvordan vi ønsker å bli oppfattet. Man kan si at verdiene utgjør «grunnmuren», som blir organisasjonens viktigste fundament både for daglig drift og i strategisk utvikling. Innbyggerne i Nes skal kunne identifisere seg med kommunens verdier.

1.2 Hovedsatsningsområder relevant for denne planen

Satsningsområder	Beskrivelse	Overordnede mål
LEVE	I Nes er det godt å vokse opp, bo og leve	Nes er en god kommune å bo i, der innbyggerne opplever trivsel og trygghet, samt identitet og tilhørighet til eget nærmiljø ----- Befolkningen i Nes har god helse og mestrer egen hverdag
LÆRE	I Nes er det fokus på læring og kunnskap	Nes er en åpen og inkluderende kommune som motiverer innbyggerne til engasjement og medvirkning
SKAPE	I Nes er det engasjement og nyskaping	Nes kommune spiller på lag med frivilligheten for å løse nødvendige samfunnsoppgaver
EN ORGANISASJON I UTVIKLING	Nes kommune har en organisasjon med kompetanse som møter både dagens og fremtidens krav	Nes kommune er en framtidrettet og aktiv samfunnsutvikler som sammen med innbyggerne skaper gode tjenestetilbud i takt med tiden

1.3 Gjennomgående tema i alle kommunale planer

- **Folkehelse:** Folkehelse inkluderer både fysisk og psykisk helse, og skal være førende for alt vi gjør. Målgruppen er hele befolkningen, men barn og unge skal prioriteres.
- **Universell utforming:** Utforming av fysiske omgivelser, produkter, programmer og tjenester på en slik måte at de kan brukes av alle mennesker; å skape tilhørighet og identitet er vesentlige faktorer for gode levekår, livskvalitet og folkehelse.
- **FNs barnekonvensjon:** For å sikre barn og unges oppvekstvilkår i Nes kommune, er FNs barnekonvensjon en del av verdigrunnet for alle kommunens tjenester.
- **Samfunnssikkerhet og beredskap:** Kommunen er forpliktet til å ha en helhetlig oversikt over risiko- og sårbarhetsfaktorer. En slik oversikt skal danne grunnlaget for å iverksette tiltak for å beskytte befolkningen, samt opprettholde viktige samfunnsfunksjoner under kriser og katastrofer. Samfunnssikkerhet dreier seg blant annet om smittevern,

forebyggende sosialt arbeid og hjelpetiltak for utsatte grupper.

1.4 Kommunale planer og strategier

Nes kommune har temaplaner og strategidokumenter som er nært knyttet opp til helse og velferd;

- Helhetlig oppvekststrategi 2017-2027
- Rusmiddel-politisk handlingsplan 2016-2020
- Strategiplan for SLT- arbeidet 2018-2021

Strategidokumentene og handlingsplanen ovenfor har mål og tiltak som overlapper og supplerer innholdet i Strategisk helse og velferdsplan, og må således leses som et supplement til denne planen. Oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer 2016-2019 danner utgangspunkt for en del av utfordringsbildet skissert i Strategisk helse og velferdsplan 2018-2030.

Strategisk Kompetanseplan for Helse og velferd skal rulleres, og det er påstartet arbeid med Plan mot vold i nære relasjoner. Plan for smittevern og beredskap skal rulleres. Arbeidet med ny Helhetlig boligstrategi starter opp vår 2018, og denne strategien vil erstatte tidligere Boligsosial handlingsplan (2011-2014). Utgangspunktet for arbeidet med en boligstrategi er regjeringens nasjonale strategi for boligsosialt arbeid «Bolig for velferd». Fokusområder vil være boligbehov for eldre, mennesker med utviklingshemming og nedsatt funksjonsevne, flyktninger og mennesker med rus og psykiske lidelser.

I løpet av 2018 vil Strategi for universell utforming bli utarbeidet. Med en aldrende befolkning og flere innbyggere med sammensatte behov, er et samfunn som inkluderer alle av stor betydning for befolkningens helse og livskvalitet.

2 Nasjonale mål og føringer

Det juridiske grunnlaget for kommunens oppgaver innen helse og velferdssektoren er definert i flere lovverk; folkehelseloven, helseberedskapsloven, helsepersonelloven, helse- og omsorgstjenesteloven, lov om sosiale tjenester i Nav og pasient- og brukerrettighetsloven. I tillegg er det utarbeidet ulike forskrifter knyttet til det offentliges ansvar og innbyggernes rettigheter og plikter.

På bakgrunn av lovgrunnlaget er det utarbeidet en rekke planer, strategier og veiledere. Disse gir utfyllende føringer, og konkretiserer forventninger og ansvar som ligger hos både helseforetak og kommunene. Tjenesteavtalen inngått med helseforetakene, som regulerer og avklarer ansvars- og oppgavefordeling mellom spesialisthelsetjenesten og kommunehelsetjenesten, må fremheves i denne sammenheng.

Følgende meldinger nevnes spesielt som førende grunnlagsdokumenter;

- **St.meld. nr. 47 (2008-2009) Samhandlingsreformen**

En retningsreform som vektlegger økt satsing på folkehelsearbeid, forebyggende tjenester, og overføring av oppgaver fra spesialisthelsetjenesten til kommunehelsetjenesten - flere tjenester nær der brukerne bor. Hovedstrategiene i samhandlingsreformen er å forebygge mer, behandle tidligere og bedre samhandlingen mellom tjenester og tjenestenivåer.

- **St.meld. nr. 19 (2014 – 2015) Folkehelsemeldingen**

Beskriver et helsefremmende samfunn med «helse i alt vi gjør» som grunnleggende prinsipp. Det skal forebygges mer og behandles mindre. Tre satsningsområder beskrives i meldingen;

- Psykisk helse skal integreres som en likeverdig del av folkehelsearbeidet
- Arbeidet med livsstilsendring skal få en ny og mer positiv vinkling
- Det skal utvikles en moderne eldrepolitikk med vekt på aktivitet og deltagelse

- **St.meld. nr. 26 (2014-2015) Fremtidens primærhelsetjeneste**

Meldingen omhandler forslag til hvordan den kommunale helse- og omsorgstjenesten kan utvikles for å møte fremtidens utfordringer. Pasientenes helsetjeneste skal skapes, og tjenestene skal fungere godt både for de med behov for enkel oppfølging, og for pasienter med mer sammensatte behov over tid. Organisering i tverrfaglige team, proaktivt arbeid og aktive brukere, ny teknologi og styrking av tjenester til sårbare grupper er noen av stikkordene som nevnes i meldingen.

Et utvalg av andre viktige dokumenter:

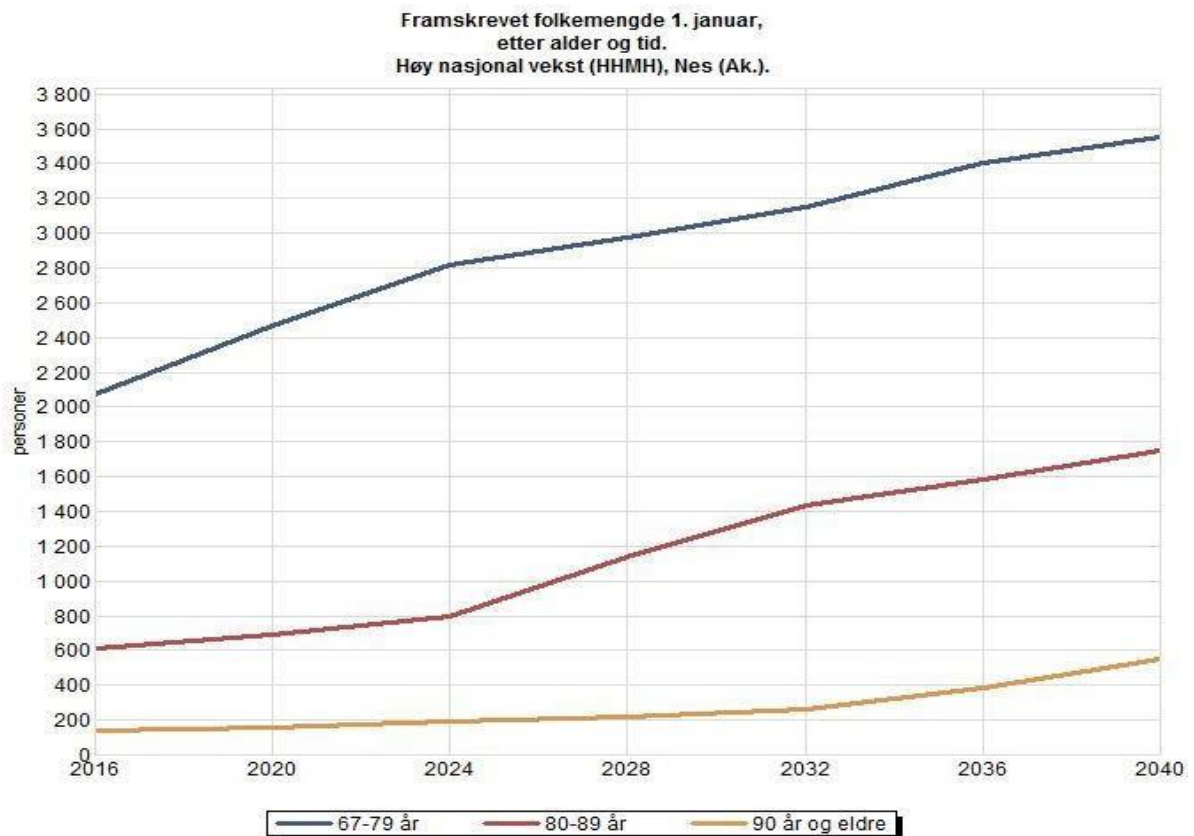
- Omsorg 2020 - Regjeringens plan for omsorgsfeltet 2015-2020
- Demensplan 2020 - et demensvennlig samfunn
- Opptappingsplan for habilitering og rehabilitering (2017-2019)
- Opptappingsplanen for rusfeltet (2016-2020)
- Mestre hele livet - Regjeringens strategi for god psykisk helse (2017-2022)
- Bolig for velferd - Nasjonal strategi for boligsosialt arbeid (2014-2020)
- Veileder om kommunens oppfølging av pasienter og brukere med store og sammensatte behov (2017)
- NOU:2011:11 Innovasjon i omsorg
- Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse og omsorgstjenestene

3 Utfordringsbildet

- Demografiske endringer
- Flere oppgaver og større ansvarsområder
- Folkehelseprofil
- Ledelse, organisering og kompetanse
- Forebyggende arbeid i alle ledd
- Lite differensiert boligmasse
- Gode IKT- løsninger og velferdsteknologi
- Differensierte arbeidsplasser og dagtilbud

Befolkningsvekst

Nes kommune er en middels stor kommune som har hatt jevn vekst i folketallet de siste årene. Per 1.7.2017 var antall innbyggere 21 513, og Nes hadde en befolkningsvekst fra 2016 på 2,2 %. Til sammenlikning hadde Akershus fylke en befolkningsvekst på 1,65 %. Eldrebølgen er på vei, og den eldste delen av befolkningen vil øke mest, drøye 55 % frem mot 2030. Det forventes en dobling av de over 80 år innen utgangen av 2030.

Fremtidige helse- og velferdstjenester

Med sterk vekst i antall eldre innbyggere, flere som overlever alvorlig sykdom og flere som lever med kroniske, livsstilsrelaterte sykdommer, vil behovet for helse- og velferdstjenester øke mer enn hva tilgjengelige ressurser tillater.

Samhandlingsreformens vektlegging av tjenester nær brukerne, med en betydelig oppgave- og ansvarsoverføring fra helseforetak til kommuner utfordrer det kommunale tjenesteapparatet ytterligere. Liggetiden ved sykehusene er redusert, og flere pasienter behandles ved sykehus.

Dette har i sin tur gjort at et større antall pasienter en tidligere overføres fra sykehus til kommune, og langt flere av disse har et omfattende behov for aktivt tilsyn og medisinsk og tverrfaglig oppfølging. Større gjennomstrømning av pasienter mellom ulike kommunale tilbud og mellom kommunens helse- og omsorgstjenester og helseforetakene, medfører økt administrering og dokumentasjon, og større krav til koordinering, beredskap og kvalitetssikring enn tidligere.

Større kompleksitet og flere tjenestemottakere, færre hender og begrenset økonomi skaper et gap mellom hva brukerne og folk flest ønsker seg, og hva det kommunale tjenesteapparatet er i stand til å tilby.

Samhandling, arbeidsformer og organisering

Det er i siste planperiode påstartet mange gode prosesser for å styrke og utvikle det tverrfaglige samarbeidet på tvers av de ulike virksomhetene som i dag yter helse- og velferdstjenester i Nes kommune. Vi ser allikevel flere utfordringsområder for å kunne gi gode, tverrfaglige og koordinerte tjenester til riktig tid. Planlegging av fremtidige tjenester krever et nytt blikk på organisering, nye arbeids- og samarbeidsformer og nye måter å løse oppgaver på. Et bevisst forhold til forskjellen mellom flerfaglig tjenester versus tverrfaglige tjenester er vesentlig, og vil utfordre holdninger og forståelse av hverandres kompetanse. Fleksible og effektive helse- og velferdstjenester, både hva gjelder kompetanse, faglig innhold og drift, er en forutsetning for å løse fremtidens utfordringer. Får vi til dette, sikres en riktig ressursstyring.

Folkehelseprofil og sykdomsprevalens

I Oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer (2016-2019) og Folkehelseprofilen (2017) for Nes kommune fremkommer det at Nes har en høyere andel livsstilsykdommer i befolkningen enn sammenlignet med landet for øvrig. Andelen personer med lungekreft, KOLS og hjerte- og karsykdommer er høy sammenlignet med Akershus og resten av landet. Utviklingen av demens øker i takt med økt levealder og endret alderssammensetning. På nasjonalt nivå forventes en dobling i antall personer med demens frem mot 2040. Ser vi på framskrivning av befolkningstall og forekomst av demens, vil det i Nes kommune være ca. 290 innbyggere med demens i 2020. Av disse vil anslagsvis 2/3 være over 80 år (SSB, 2010), og andelen hjemmeboende med demens i 2020 vil være på omlag 170 personer.

Flere yngre voksne oppsøker primærhelsetjenesten med utgangspunkt i psykiske vansker, og en høyere andel ungdom oppgir og ikke å være fornøyd med helsen sin. Ungdata (2017) viser en markant økning i andelen ungdom i Nes kommune som oppgir å ha stor grad av psykiske helseplager. Tallene gjelder for både ungdomstrinn og videregående skole, og tallene for Nes skiller seg negativt ut sammenlignet med øvrige kommuner i Akershus og i landet for øvrig. Av sosiale utfordringer har vi et lavt utdanningsnivå generelt i befolkningen, høyt frafall i videregående skole og en relativt høy andel lavinntektshusholdninger. Utdanningsnivå og gjennomsnittsinntekt i en befolkning henger tett sammen med helse og forventet levealder.

	Indikator	Nes	Akershus	Norge	Enhet
1	Vgs. eller høyere utdanning, 30-39 år	76	82	82	prosent
2	Lavinntekt (husholdning), 0-17 år	9,7	8,7	12	prosent
3	Barn av enslige forsørgere	16	14	15	prosent
4	Frafall i videregående skole	27	19	23	prosent
5	Fornøyd med helsa, Ungdata 2017	65	72	71	prosent
6	Psykiske symptomer/lidelser 15-29 år	156	136	146	per 1000
7	Psykiske symptomer/lidelser	145	133	146	per 1000
8	Kreft, alle typer	568	594	597	per 100 000
9	Lungekreft, nye tilfeller	66	53	57	per 100 000
10	KOLS, tidlig død (før 74 år)	14	10	12	per 100 000
11	Tidlig død, hjerte-kar sykdommer (før 74 år)	73	47	55	per 100 000
12	Type 2 diabetes, brukere av legemidler	48	34	37	per 1000

Tallene er hentet fra Ungdata- undersøkelsen i Nes kommune(2017), Folkehelseprofilen for Nes kommune 2017 og Kommunehelsas statistikkbank, begge Folkehelseinstituttet (www.fhi.no).

Ressursmobilisering og lavterskeltiltak

Deler av utfordringsbildet kan møtes med relativt enkle forebyggende tiltak, men dette utfordrer også den enkelte innbygger til selv å ta ansvar for egen helse. De fleste innbyggere har ressurser i seg selv og/ eller i nettverket rundt seg; vår rolle blir å bidra til å finne disse ressursene. Flere lavterskeltilbud hvor kunnskapsdeling, veiledning og læring står sentralt er et viktig satsningsområde fremover. Et frisklivstilbud som tilbyr innbyggere hjelp til å endre levevaner, og i tillegg gir et differensiert tilbud om hjelp til å mestre livet med sykdom er et godt eksempel på denne type tiltak.

Barn og unge

I det forebyggende arbeidet for barn og unge i Nes kommune ser en behov for en mer helhetlig og sektorovergripende innsats. Tidlig innsats rettet mot familier med barn med sammensatte utfordringer er et av de viktigste utfordringsområdene i Nes kommune. Tverrfaglige lavterskeltjenester for barn og unge med psykiske utfordringer må etableres og utvikles. Helhetlig oppvekststrategi definerer flere konkrete tiltak med ansvar fordelt på flere virksomheter og kommunalområder, og oppfølging av strategien gir et godt grunnlag for å styrke kommunens innsats for barn og unge. Tiltakene i oppvekststrategien må sees i sammenheng med, og som et supplement til, strategiene i denne planen.

Overgangene mellom barnehage og skole, mellom de ulike skoletrinnene og mellom barndom og voksenliv må vies spesiell oppmerksomhet hos de yngre tjenestemottagerne; samhandling og tidlig innsats må tilstrebes mellom virksomheter og kommunalområder for å legge til rette for god utvikling og smidige overganger. Opplæring av ansatte som arbeider med barn og unge i bruk av URO- metoden; hvordan ta den viktige samtalen med barn og foreldre ved bekymring, er et eksempel på et tiltak som vil kunne føre til konkret handling på et tidlig tidspunkt (jf. Helhetlig oppvekststrategi 2017- 2027).

Bolig for alle

Trygge og gode boforhold ligger til grunn for god helse og livskvalitet. Nes kommune mangler i dag gode differensierte botilbud, for innbyggere med behov for bistand. Vi snakker da om innbyggere i alle aldre og med ulike funksjonsnedsettelse. Fremtidig disponering av eksisterende bygningsmasse og areal, og bygging av fleksible omsorgsboliger er et viktig område å ta tak i for å møte utfordringene fremover. Dialog med private utbyggere og profesjonelle aktører på leiemarkedet må etableres for å ivareta en sosial boligpolitikk og kunne møte fremtidens behov.

Mestring og meningsfylt hverdag

I tillegg til bolig er en meningsfylt hverdag med arbeid og aktivitet en vesentlig faktor for den enkeltes opplevelse av god helse. Fra 1. januar 2017 skal kommunen stille vilkår om aktivitet for sosialtjenestemottakere under 30 år. Formålet med aktivitetsplikten er å styrke den enkeltes muligheter for overgang til arbeid, utdanning eller bli selvforsørget på annen måte enn ved økonomisk sosialhjelp. Det er særlig viktig at unge kommer raskt ut i aktivitet som kan hjelpe dem ut av en passiv tilværelse. En del av utfordringsbildet for Nes kommune er at det pr i dag er for få differensierte arbeidsplasser og aktivitetsarenaer for innbyggere med særskilte behov.

IKT

Behovet for utvikling og tilpasning av fagsystemer og IKT-løsninger har blitt tydelig underveis i planarbeidet. Systemene som benyttes i dag legger ikke godt nok til rette for nødvendig informasjonsutveksling og kommunikasjon i mellom de ulike tjenestene og tjenestenivåene. Mulighetsrommet som ligger i robotisering og automatisering ved hjelp av digitale verktøy må utvikles slik at arbeidsprosesser skaper mest mulig direkte verdi for innbygger.

Velferdsteknologi

Velferdsteknologi blir fortsatt et viktig satsningsområde i årene fremover. Vi har innført nye digitale trygghetsalarmer og elektroniske dørlåser til hjemmeboende eldre med kommunale tjenester. Erfaringene så langt viser at vi for fremtiden må gjennomføre en grundig behovs- og funksjonskartlegging, med forventet gevinstrealisering, i forkant av anskaffelse av velferdsteknologiske løsninger. Dette for å unngå negative effekter som merkostnader og økt ressursbruk. Opplæring av medarbeidere og tilpasning av tjenestene er andre faktorer som i

større grad må vektlegges fremover. Det tar lengere tid en først antatt før de optimale gevinstene kan hentes ut.

Kompetanse

For å yte kvalitativt gode tjenester må det til en hver tid være riktig kompetanse på rett plass i henhold til brukerens behov. Kompleksiteten innen sektoransvaret øker og innbyggers behov utfordrer kommunene til å søke løsninger med ny og bredere tverrfaglig kompetanse spesielt innen medisin, farmakologi og ernæring. Mangelen på enkelte helse- og sosialfaglig profesjoner er allerede utfordrende, i tillegg fordrer framtiden krav til et medarbeiderskap med ny digital kompetanse, høy grad av kommunikasjonskompetanse og mestringsforståelse. Vi har en høy andel ansatte over 60 år som på kort sikt vil gi et tap av kjernekompetanse og kreve store rekrutteringsprosesser.

Legeutfordringer

Fastlegene har fått flere arbeidsoppgaver, og noe av utfordringene for fastlegene er å ha tilstrekkelig tid til å kunne ta det koordinerende ansvaret de har for sine pasienter. Rekruttering av leger til stillinger i kommunehelsetjenesten må sikres i årene fremover. Vurdering av nye arbeidsformer, størrelse og utvikling på legesentrene i Nes er andre områder som vil kreve oppmerksomhet. Ansettelse av leger i fastlønnede stillinger, også for å dekke fastlegeoppgaver må vurderes.

4 Mål og strategiske satsingsområder

I planprosessen ble det tidlig identifisert tre satsningsområder for videre arbeid; forebygging og tidlig innsats, helhetlig tjenester og behov for en differensiert boligmasse.

For å møte fremtidens utfordringer vil Nes kommune samle arbeidet om noen felles strategier som viser verdi- og veivalg videre. Fremtidens tjenester skal utvikles sammen med innbyggere og brukere. Innbyggerne skal få større innflytelse over egen hverdag, og både pårørende og frivillige vil være viktige samarbeidspartnere. Det skal legges vekt på forebyggende arbeid på alle nivåer for å hindre helsemessig eller sosial skjevutvikling. Verdien av å se enkeltmenneskets egne ressurser skal vektlegges, innsats og arbeidsmetoder skal være koordinerte og det skal sikres kompetanse i alle ledd.

Vårt hovedmål for kommunens arbeid med helse og velferd vedtatt i kommuneplanens samfunnsdel lyder som følger:

Befolkningen i Nes har god helse og mestrer egen hverdag

Med utgangspunkt i hovedmålet i kommuneplanens samfunnsdel og utfordringsbildet for Nes kommune er det utarbeidet fem satsingsområder for arbeidet med helse og velferd i Nes kommune de neste årene:

- **RESSURSMOBILISERING**
- **GODE BRUKERREISER**
- **ET GODT STED Å BO**
- **RETT KOMPETANSE**
- **KONTINUERLIG FORBEDRING OG INNOVASJON**

5 Satsingsområder

5.1 Ressursmobilisering

Ressursmobilisering skal være et tankesett som preger alle helse- og velferdstjenester i Nes kommune. Med begrepet ressursmobilisering mener vi at det i enhver sammenheng skal være fokus på hvordan den enkelte selv bedre kan mestre og forbedre sin situasjon.

Ressursmobilisering, med vekt på egenmestring, er en oppfordring til hele kommunalområdet om å søke å utløse ressurser og muligheter både i egne tjenester, hos innbyggeren selv, i den enkeltes nettverk og i lokalsamfunnet generelt. Nes kommune skal bidra til å gjøre det lettere å engasjere seg og støtte opp under eksisterende og nye tilbud i frivillig regi. Kommunen skal stimulere til at frivillige tiltak velges fremfor egne kommunale tiltak der dette er hensiktsmessig for brukeren.

Fremtidens brukere ønsker, og må også oppfordres til, å være mer aktive og ta større ansvar for egen helse. Dette fordrer et samspill mellom helsepersonell og brukere som sørger for at forholdene legges best mulig til rette for egenomsorg. Tjenestenes samhandling rettet mot familie og lokalsamfunn må vies økt oppmerksomhet og rommet mellom offentlig virksomhet og sivilsamfunn må utfordres på nye måter.

Innføring av velferdsteknologi som et verktøy i denne sammenhengen handler om å gi innbyggerne nye muligheter til selvstendighet, trygghet og sosial deltagelse, også etter at behovet for omsorgstjenester melder seg. Bruk av velferdsteknologi fordrer tidlig innsats, med vekt på god opplæring for å skape trygghet til teknologien.

Slik vil vi ha det:

Nes kommune skal ha et frisklivstilbud som inkluderer alle aldersgrupper, og som styrker den enkeltes ressurser med utgangspunkt i læring, mestring og livskvalitet

- Etablere flere lavterskel gruppetilbud med utgangspunkt i identifiserte behov i befolkningen og tidlig innsats. Særlig fokus på barn og unge.
- Tilrettelegge for aktiv bruker/pasientrolle basert på den enkeltes ressurser og nettverk
- Skape samhandlingsarenaer for informasjon, brukermedvirkning og kunnskapsdeling

Nes kommune skal skape ulike arbeidsplasser og aktivitetstilbud i samarbeid med frivillige aktører og kultur- og næringsliv

- Gjennomgang av egen organisasjon for å skape tilrettelagte arbeidsplasser for brukere med funksjonsbegrensninger
- Organisering av støttekontaktordningen som gruppetilbud der dette er hensiktsmessig
- Videreføre partnerskapsavtaler mellom kommunen og virksomheter, frivillige lag og foreninger
- Vurdere tiltak etter prinsippene for «grønn-omsorg»/«inn på tunet»

Nes kommune skal ha gode rutiner og systemer for brukermedvirkning, pårørendestøtte og pårørendeinvolvering i alle deler av helse og velferd

- Aktiv oppfølging av brukerundersøkelser for utvikling og forbedring av tjenestene
- Videreutvikle og styrke eksisterende pårørendetilbud
- Jobbe kontinuerlig med informasjon ut til innbyggerne våre
- Legge til rette for medvirkning og involvering

5.2 Gode brukerreiser

Med begrepet gode brukerreiser mener vi at Nes kommunes innbyggere skal ivaretas av kvalitativt gode og godt koordinerte helse- og velferdstjenester den dagen de har behov for hjelp.

Kommunen skal sørge for at gode brukerreiser ivaretas i kjeden av forebygging, tidlig innsats og diagnostikk, habilitering og rehabilitering, behandling og oppfølging. Uavhengig av alder, medisinsk diagnose, hjelpebehov eller bosted skal den enkelte bruker tilbys et trygt, helhetlig, koordinert og sammenhengende tjenestetilbud av god kvalitet. Etablering av kontaktflater og systematikk for gode brukerreiser, kompetanse- og kunnskapsutveksling, oppgaveløsning og tverrfaglig samarbeid vil være avgjørende. Først da kan vi nå målet om å forebygge mer, behandle tidligere og samhandle bedre. En teambasert tjenesteyting med tverrfaglig tilnærming er en nødvendighet for å skape helhet og kontinuitet i de fremtidige helse- og velferdstjenestene.

I møte med innbyggere med behov for helse og velferdstjenester skal, uavhengig av alder, et utvidet familieperspektiv legges til grunn. Med dette mener vi at vi ikke skal se tjenestemottager isolert fra sine omgivelser, men også kartlegge ressurser og utfordringer i den enkeltes nettverk. Helsepersonell har en særskilt lovpålagt plikt til å ivareta mindreårige barn som pårørende. Nylige lovendringer definerer dette også til å omhandle barn som pårørende av alvorlig syke søsken, og som etterlatte etter en voksen eller søskens død.

Slik vil vi ha det:

Nes kommune skal ha en formålstjenlig organisering av tjenestene med utgangspunkt i innbyggeres behov og god ressursutnyttelse

- Gjennomføre omstillingsprosess som utgangspunkt for administrativ omorganisering. Prosessen skal ta utgangspunkt i utfordringsbildet og være i tråd med definerte brukerprinsipper.
- Som en del av administrativ omorganisering også vurdere tjenestebelignhet og samlokalisering, nye arbeids- og samarbeidsformer.
- Videreføre styrking av tjenester i hjemmet; velferdsteknologi, kompetanse og omfordeling av ressurser.

Nes kommune skal ha et helhetlig og godt koordinert tjenestetilbud

- Etablere gode systemer for arbeidet med individuell plan og koordinatorrollen
- Styrke og videreutvikle arbeidet med gode brukerreiser i alle virksomheter, med særlig fokus på barn og unge med sammensatte utfordringer.
- Ta i bruk IKT-systemer som sikrer nødvendig informasjonsdeling ved hjelp av digital kommunikasjon/ digitale løsninger.
- Styrke og videreutvikle habilitering- og rehabiliteringstilbudet jf. krav til måloppnåelse i den nasjonale opptrappingsplanen for habilitering- og rehabilitering.
- Videreutvikle samarbeidet med fastlegene og søke nye løsninger for å i større grad møte behovet for økt medisinsk kompetanse i det tverrfaglige arbeidet.

5.3 Et godt sted å bo

Den enkelte innbygger har et selvstendig ansvar for egen bolig og boforhold igjennom livsløpet. Kommunens ansvar er å tilrettelegge for variert boligbygging, og bidra til at innbyggerne gis mulighet til å velge boform etter behov, igjennom hele livet. Dette inkluderer omsorgsboliger for alle aldre og brukergrupper, med eller uten bemanning, og for de som trenger det, institusjonsomsorg.

Innbyggernes tilgang på trygge og egnede boliger er en medvirkende faktor for gode levekår. Det er nødvendig å utvikle tettere tverrsektoriell samhandling på boligområdet, for å sikre at alle innbyggere uavhengig av økonomiske og sosiale ressurser kan bo trygt i kommunen. Bolig er ikke velferd alene, men med riktig innsats kan alle bo godt.

En helhetlig boligstrategi som tar i seg fremtidig boligbehov, strategier for fremskaffelse og boligsosiale faktorer, vil være et godt verktøy for å utvikle hensiktsmessig samhandling mellom Nes kommune og private aktører.

De fleste mennesker ønsker å klare seg selv og ta ansvar for egen livssituasjon så lenge som mulig. De nye seniorgenerasjonene har bedre helse, bedre utdanning, bedre økonomi, bedre boforhold og mer erfaring med bruk av teknologiske verktøy. Dette mulighetsrommet må brukes til å ta nye innovative grep.

Slik vil vi ha det:

Nes kommune skal ha et boligtilbud tilpasset ulike behov

- Utarbeide Helhetlig boligstrategi
 - Gjennomgang av sentrumsnære arealer/områder og eksisterende bygningsmasse med tanke på fremtidig boligbehov og tjenesteplassering.
 - Ta i bruk tilvisningsavtaler som nytt boligvirkemiddel for fremskaffelse av flere kommunalt disponerte boliger.
- Etablere botilbud med heldøgns tjenester for flere brukergrupper

Nes kommune skal gi innbyggerne mulighet til et trygt og verdig liv i eget hjem

- Gjennomføre behovskartlegging og søke bruk av ny velferdsteknologi
- Styrke og videreutvikle tjenester i hjemmet for å møte innbyggernes fremtidige behov

5.4 Rett kompetanse¹

Kompetanseutvikling skal bidra til at medarbeidere og organisasjon utvikler seg i takt med nye oppgaver og brukergrupper. For å yte kvalitativt gode tjenester må det til en hver tid være riktig kompetanse på rett plass i henhold til brukerens behov. Utgangspunktet må være at Nes kommune skal være rigget til å møte morgendagens utfordringer med tilstrekkelig nødvendig tverrfaglig kompetanse. Å ivareta, videreutvikle og rekruttere nødvendig kompetanse står sentralt.

Medarbeiderne er organisasjonens viktigste ressurser, og det må stimuleres til utvikling og godt medarbeiderskap. Alle skal gis mulighet til å bidra til tjenesteinnovasjon og kontinuerlig forbedring av tjenestene. Arbeidet med å innarbeide nye holdninger og implementere nye arbeidsmetoder hos ledere og medarbeidere er krevende og tar tid. Nes kommune skal legge til rette for en kultur for deling og læring. Riktig kompetanse i alle ledd vil være avgjørende for at Nes kommune skal nå sine mål.

Slik vil vi ha det:

Nes kommune skal ha kompetente medarbeidere som møter innbyggernes behov

- Utarbeide kompetanseplan som ivaretar dagens og morgendagens behov
- Bruk av spesialisert kompetanse på tvers av tjenester
- Plan for rekruttering av nødvendig kompetanse
- Ta i bruk 10-faktor; utviklingsorientert medarbeiderundersøkelse som bygger på omfattende forskning om effektiv ledelse og gode virkemidler for å motivere til et myndiggjort medarbeiderskap som henter ut best mulig ytelse.
- Videreføring av satsing på heltidskultur

Nes kommune skal være en fremtidsrettet, attraktiv og utviklende arbeidsplass

- Engasjerte, lojale og myndiggjorte medarbeidere som forstår behovet for å videreutvikle arbeidet med kontinuerlig forbedring av arbeidsprosesser for å sikre mest mulig verdiskapende for innbyggere.
- Tydelig ledelse som viser retning og innehar fokus på innovativ tenkning, kontinuerlig forbedring og effektive arbeidsprosesser.
- Fokus på nærvær og godt medarbeiderskap

¹ Kompetanse handler om mer en kunnskap. Å være kompetent er å inneha kunnskaper, ferdigheter, evner og holdninger som passer til morgendagens oppgaver og krav (KS/ Linda Lai, BI 2012).

5.5 Kontinuerlig forbedring og innovasjon

Nes kommune skal være en organisasjon i utvikling, og kommunalområdet skal preges av en kultur som fremmer utvikling og bidrar til forbedring av tjenestene. Nes kommunes arbeidsprosesser skal bære preg av åpenhet, og ærlighet om forbedringsmuligheter. Alle virksomheter skal kontinuerlig forbedre sine arbeidsprosesser, og ledere og medarbeidere skal stimuleres til å ta i bruk digitale løsninger og ny teknologi. Vi skal øke bevisstheten om hvordan vi arbeider og hvilke resultater vi skaper. Vi skal utvikle systemer for kontinuerlig å forbedre vår innsats.

Fremtidens krevende helse - og omsorgsutfordringer samt endringer som følge av samhandlingsreformen utfordrer oss til å finne nye organisasjonsformer, utvikle nye boformer, styrke forebyggende og rehabiliterende virksomhet, innføre velferdsteknologiske løsninger og til å samhandle bedre på tvers av fagområder og forvaltningsnivå.

Innovasjon handler om å skape noe nytt, det skal være nyttig og nyttiggjort. Det skal kunne åpne for nye muligheter og kunne legge til rette for nye løsninger for tjenestemottagere og medarbeidere². Innovasjon kan omfatte innholdet i tjenestene, måten tjenestene er organisert på og hvordan kommunen samhandler med innbyggere, frivillige, næringsliv og andre. Innovasjon kan også være å ta på seg nye roller og å sette andre inn i nye roller. Innovasjon i dagens helse- og velferdstjenester skjer ofte i skjæringspunktet mellom mennesker, organisasjon og teknologi.

Slik vil vi ha det:

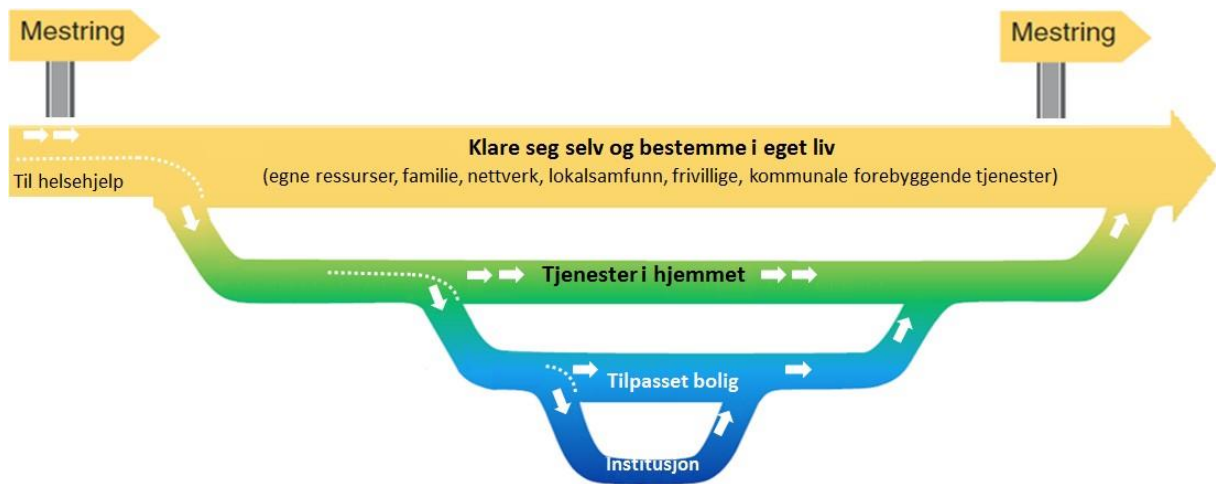
Nes kommune skal være en organisasjon i utvikling, og kommunalområdet helse og velferd skal utvikle og forbedre tjenestene i dialog med innbyggerne

- Ta i bruk nye digitale løsninger
- Styrke samspillet med brukere, familie, lokalsamfunn, frivillige, ideelle og private virksomheter.
- Forskningsbasert kunnskap skal legges til grunn for ny tjenestepraksis
- Implementerer system for kvalitetsarbeid og internkontroll
- Videreføre LEAN som arbeidsmetode for kontinuerlig forbedring
- Identifisere gode styringsdata som forenkler og synliggjør både effekt og gevinstmål av ulike tiltak innenfor de definerte strategivalg.

6 Strategisk modell

De langsiktige strategiene for kommunalområdet Helse og velferd, kan illustreres med mestringsmodellen. Modellen illustrerer at den enkelte innbygger selv har hovedansvaret for å mestre eget liv, ved hjelp av egne ressurser, familie og nettverk. Kommunen har et ansvar for å legge til rette for at dette kan skje.

(Kilde: Agenda Kaupang)

Hverdagsmestring er etablert som en hovedstrategi i helse- og velferdstjenestene i Nes kommune. Det skal, med velferdsteknologiske løsninger og tilpassede tverrfaglige tjenester, legges til rette for aktive medvirkende innbyggere som lever gode liv lengst mulig i egne hjem. I stedet for kompensierende tiltak etter hvert som funksjonsevnen avtar, skal det settes inn ressurser tidlig for å forebygge videre sykdomsutvikling. Gode brukerreiser skal sikres med kvalitativt gode og godt koordinerte helse- og velferdstjenester, uavhengig av om det er snakk om innsats tjenester i kortere tidsperioder, eller lengere oppfølging og behandling.